

Gebruik van een boom door vleermuizen

Gebruik van een boom door vleermuizen

Auteur P.J.H. van der Linden
T. Ursinus
Opdrachtgever Gemeente Waterland
Projectnummer 09.056
Ingen augustus 2009

foto omslag De onderzochte boom

Els & Linde B.V.
Dr. A.R. Holplein 1
4031 MB Ingen
tel: 0344 - 642517
fax: 0344 - 600832
mob: 06 - 27564247
e-mail: vanderlinden@elsenlinde.nl

Inhoud

Inleiding	4
Werkwijze	5
Waarnemingen	6
Conclusie en advies	8

Inleiding

De gemeente Waterland heeft voor het ontwikkelen van enkele bouwplannen in 2005 onderzoek laten uitvoeren naar de aanwezigheid van beschermde soorten binnen een aantal plangebieden. In dat onderzoek is geadviseerd om op enkele locaties nader onderzoek te verrichten naar beschermde dieren die op de oever leven. Het aanvullende onderzoek is in 2006 verricht naar kleine zoogdieren (waterspitsmuis) aan deze locatie. Toentertijd kon geconcludeerd worden dat deze niet aanwezig waren.

De woningbouw aan de Binnen Weeren ten zuiden van N247 is nu in een volgende fase. De gemeente heeft daarom aan Els & Linde B.V. gevraagd een update te maken van de bevindingen op deze locatie. Voor de update is op 7 juli 2009 een bezoek gebracht aan het terrein. Voor de uitvoering van de update zijn dezelfde uitgangpunten en technieken gebruikt als voor een quick scan ecologie. Tijdens het veldbezoek is daarvoor op basis van de omgevingseigenschappen, de bekende biogeografische gegevens en de kennis over het habitat en het landschapsgebruik van de beschermde organismen een schatting gemaakt over het voorkomen van beschermde planten en dieren. Aanvullend zijn gegevens van derden gebruikt. De update is separaat gepubliceerd.

Uit gegevens van derden bleek dat er aanwijzingen zijn voor vleermuizen rondom c.q. nabij een vrijstaande boom binnen het plangebied. Daarom is aanvullend onderzocht of deze informatie klopt en wat de status van de boom binnen het leefgebied van de vleermuizen is. In voorliggend rapport wordt verslag gedaan van de bevindingen met betrekking tot vleermuizen en de solitaire boom.

Werkwijze

Het plangebied is tweemaal bezocht voor een inventarisatie van vleermuizen. Het eerste bezoek is op 22 juli 2009 uitgevoerd. Toen bleek dat er inderdaad vleermuizen rondom de boom aanwezig zijn. Helaas kon de soort niet met absolute zekerheid worden vastgesteld. Mede daarom is een tweede bezoek gebracht op 19 augustus 2009 en zijn geluidopname gemaakt van de vleermuizen.

De boom is onderzocht op aanwezige holten waarin een vleermuis zou kunnen zitten. Daarnaast is onderzocht op welke tijdstippen er vleermuizen aanwezig zijn.

De onderzochte boom in het weiland (zie pijl).

Waarnemingen

De solitaire boom is een schietwilg (*Salix alba*). De boom is volgroeid en heeft een natuurlijk gevormde kruin. Schietwilgen worden vaak als knotwilg beheerd. Deze knotwilgen zijn laag en hebben geen natuurlijk gevormde kruin. Vooral knotwilgen zijn vaak hol en bieden dan leefruimte voor de steenuil (*Athene noctua*) of vleermuizen. De wilg binnen het plangebied heeft geen holten die geschikt zijn voor vleermuizen of vogels.

Vanuit de boom en er omheen zijn echter duidelijk geluiden opgevangen van vleermuizen. In eerste instantie werd de aanwezigheid van boombewonende vleermuizen waarschijnlijk geacht. Uit de database van de Noord-Hollandse Zoogdierstudiegroep en de Provinciale Natuurinformatie blijkt echter dat er in de wijde omgeving geen boombewonende vleermuizen voorkomen. Daarom zijn tijdens het geplande tweede bezoek geluidopnamen gemaakt. Uit de analyse van deze geluiden blijkt dat het gaat op gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en laatvlieger (*Eptesinus serotinus*); twee gebouwbewonende vleermuizen. Het gaat hierbij om enkele dieren. Van beide soorten is binnen de bebouwde kom van Broek in Waterland een kolonie bekend.

Bekend is dat vleermuizen gedurende de nachtelijke jacht met regelmaat ergens gaan rusten. Vaak gebeurt dat tegen de stam van een boom en meestal

wordt daar een vaste plek voor gebruikt. Aangezien op de boom tweemaal vleermuizen zijn waargenomen, en door derden hier meermaals vleermuizen zijn gezien, wordt aangenomen dat de boom een vaste rustplek is binnen de homerange van zowel de gewone dwergvleermuis als de laatvlieger. In het kader van de Flora en Faunawet is de boom daarom te beschouwen als een vaste verblijfplaats.

Voor de ontwikkeling van de woonwijk zal de boom gekapt worden. De vaste rustplek zal dan verdwijnen. Als de boom gespaard zou kunnen worden moet rekening worden gehouden dat de omgeving zal veranderen en dat het gebruik van het gebied zal veranderen. Daarom zal ook als de boom gespaard wordt deze (waarschijnlijk) niet meer geschikt zijn als vaste rustplek. Het sparen van de boom is daarom geen geschikte mitigatie.

Vaste rustplekken zijn voor vleermuizen van minder groot belang dan de kraamkolonie of het winterverblijf. De vleermuizen zullen hun gedrag aanpassen aan de veranderde omgeving. Van belang is wel dat de boom wordt gekapt buiten de kwetsbare periode, in dit geval is dat de periode van begin mei tot september. Gezien het adaptatievermogen van de vleermuizen is compensatie van een vaste rustplaats niet noodzakelijk.

Conclusie en advies

Er zijn geen holten in de boom aangetroffen die geschikt zijn als kolonieplek voor vleermuizen. De aangetroffen soorten – laatvlieger en gewone dwergvleermuis – zijn over het algemeen geen boombewonende soorten. De boom is wel een onderdeel van het leefgebied van de vleermuizen; zeer waarschijnlijk is het te beschouwen als een rustplek voor individuen tijdens de jacht op insecten. De vleermuizen gebruiken de boom regelmatig als rustplek, de boom is daarom te beschouwen als een min of meer vaste verblijfplaats waarvoor ontheffing ex artikel 75 Flora en Faunawet noodzakelijk is. Kappen van de boom en ontwikkelen van de woonwijk heeft echter geen significant negatief effect op de vleermuizen. De populatie in Broek in Waterland wordt niet bedreigd of geschaad.